

Landschappelijke inpassing

Tankweg 13 Lievelede

ERFINRICHTINGSPLAN

Opdrachtgever: Mariska van Ittersum

Landschapsontwerper: Daniëlle Gunnewijk

Datum: 26 oktober 2017

^ De woning aan Tankweg 13 met een weids zicht. De open ruimte is omzoomd met houtsingels en bomenrijen langs de wegen.

< Het voorhuis is georiënteerd op de aanrijdroute van de Tankweg. De Ebberinkweg en de Tankweg zijn beplant met bomenrijen.

1. INLEIDING

Aanleiding

Mevrouw van Ittersum is op dit moment woonachtig in de woning van haar moeder, op de Tankweg 13 te Lievelede. Enkele jaren geleden zijn hier twee woongedeelten samengevoegd tot 1 woning. Daarvoor werd de woning informeel dubbel bewoond door het gezin en de grootouders. Het is de wens van familie van Ittersum om de woning weer te splitsen, ditmaal middels een formele splitsing.

De gemeente Oost Gelre verleent hier in principe diens medewerking aan, wanneer enkele aanvullende onderzoeken worden uitgevoerd. Deze rapportage beantwoordt de vraag voor een landschappelijke inpassing en een groenplan.

Inhoud

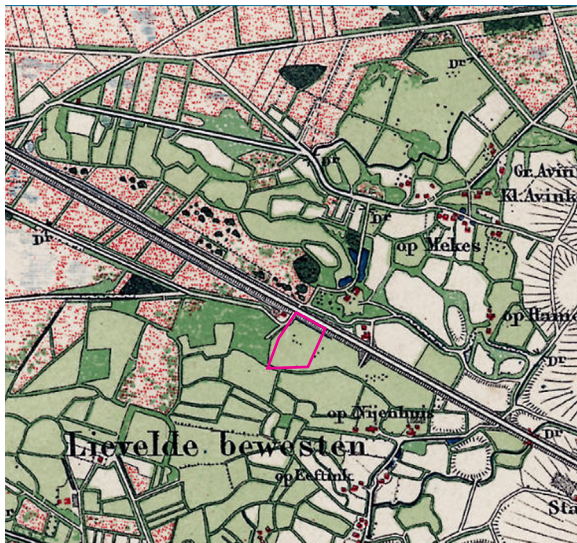
Het landschapsplan beschrijft allereerst het vigerend beleid en de ruimtelijke kenmerken van het gebied. In een conclusietekening is

vormgegeven aan de kenmerken van het landschap en van het vigerend beleid. Dit resulteert vervolgens in een landschappelijk inpassingsvoorstel en een uitwerking in het groenplan.

Plangebied

Het plangebied Tankweg 13 ligt in het buitengebied van Lievelede aan de spoorlijn Zutphen - Winterswijk. De wegen Tankweg, Ebberinkweg en Landmeter Wittweg zijn beplant met bomenrijen. De spoorlijn ligt vrij in het landschap.

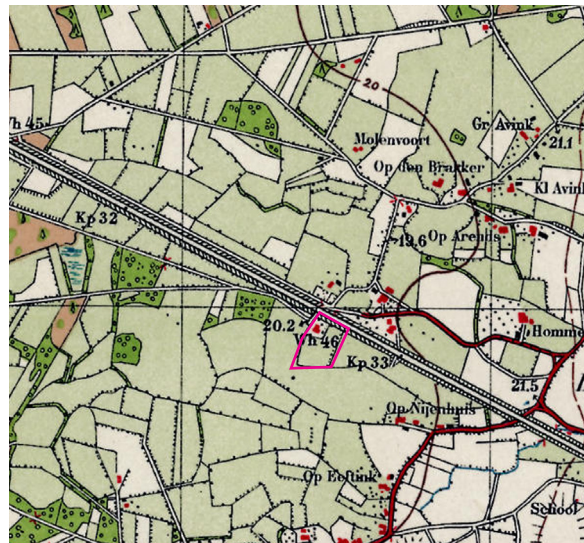
Parallel aan de Landmeter Wittweg loopt de Lieveleerbeek. In het beekdal is natuur ontwikkeld.

1900

Ten oosten van het plangebied zien we veel kampen en essenstructuren in het landschap. Ten westen zien we veel natte heidegebieden.

Op de locatie van het erf staat nog geen bebouwing, en het valt op dat de omgeving van de kavel relatief open en grootschalig is.

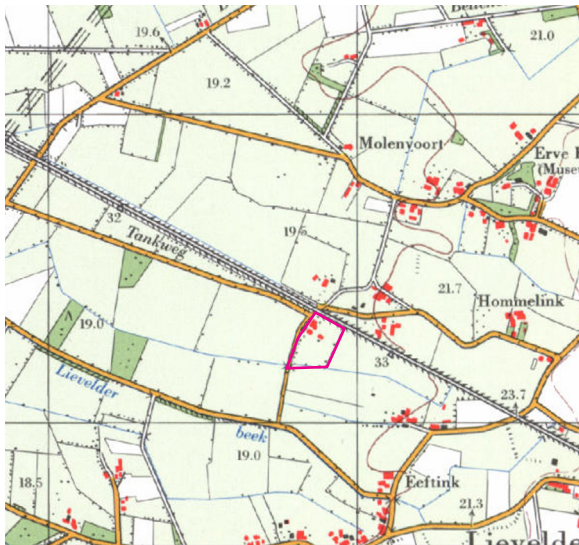

1940

De natte heidegronden zijn ontgonnen. In het ontgonnen gebied zien we een heel ander verkavelingspatroon dan het oude kampenlandschap heeft. Ook valt op dat een groot deel van de beplantingsstructuren rondom de kleinschalige kampen is verdwenen. Wel is hier goed te zien hoe veel erven een kleine hoogstam boomgaard hebben gehad.

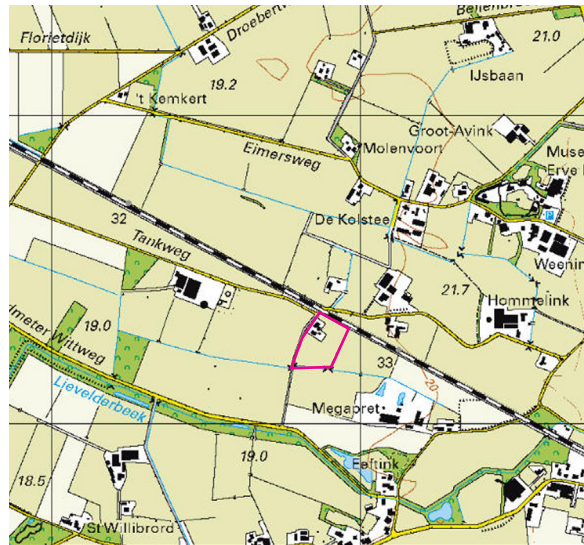
In 1928 is de huidige woning gebouwd. De boerderij had profijt van de recent ontgonnen gronden.

2. ANALYSE / historie

1980

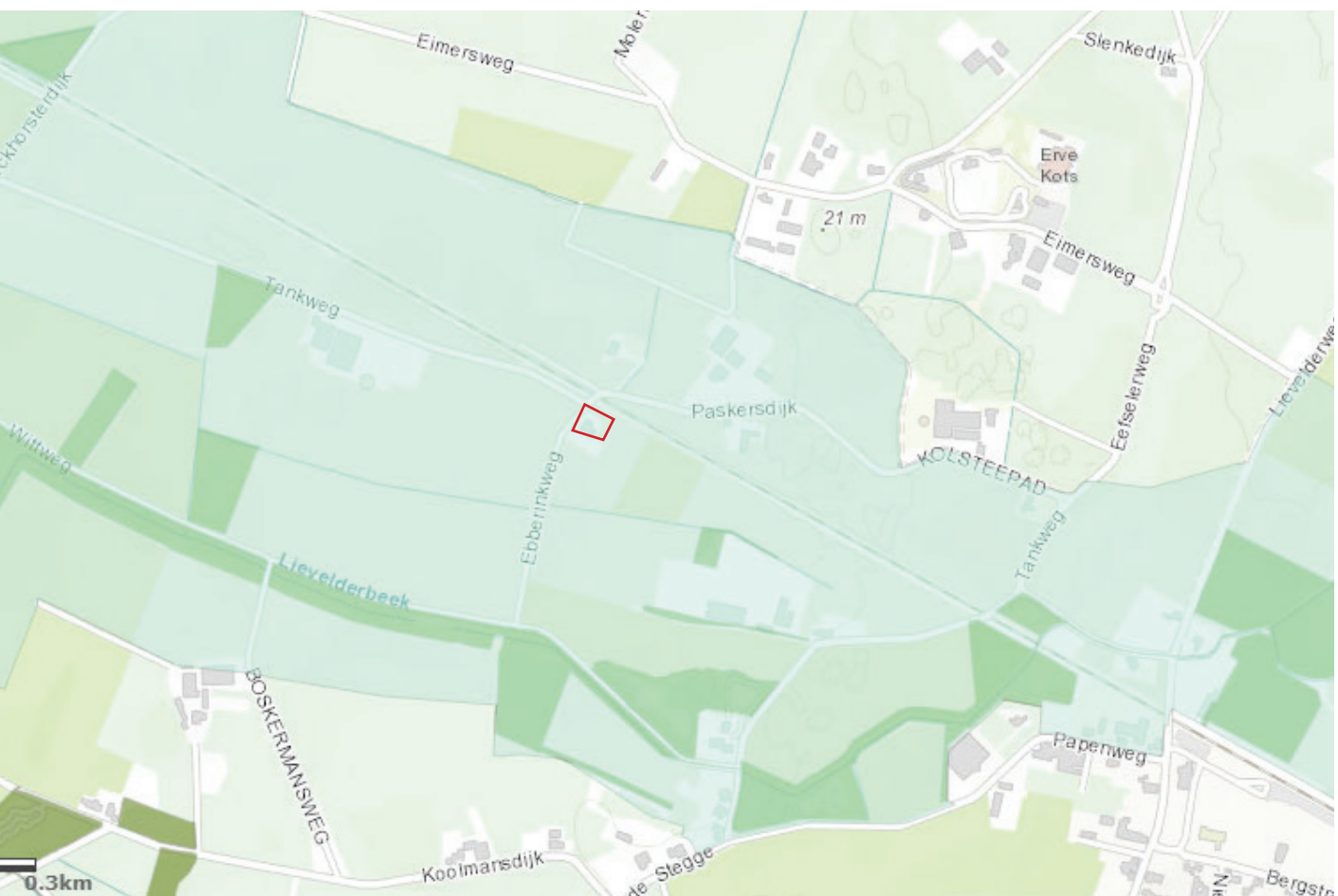
De schaalvergroting in het landschap zet verder door. De meeste bosbeplantingen, natte heiderestanten en boomgaarden zijn verdwenen door de schaalvergroting in de landbouw. Geleidelijk komt het toerisme in opmars, zo is bijvoorbeeld in de hoevenzwerm ten noordoosten het museum Erve Kots geopend.

2017

In het jonge ontginningslandschap hebben zich een aantal agrarische bedrijven gevestigd. Het landschap is diverser geworden en de schaal van het landschap is verder nagenoeg gelijk gebleven aan 1980.

Natuur en recreatie zijn toegenomen, met de aanleg van natuurlijke oevers langs de Liefelderbeek en reconstructie van natte heide in het natuurgebied Koolmansdijk. Voor de recreant zijn er kerkepaden aangelegd, en functies verschenen zoals Megapret, kaasboerderij Weenink en enkele verblijfslocaties.

Legenda

Kaart_GNN_verbzones - Gemeentegrenzen Gelderland

Kaart_GNN_verbzones - Natura2000

Kaart_GNN_verbzones - Ecologische_verbindingszones_v

Droge verbindingszone

Nat-droge verbindingszone

Natte verbindingszone

Kaart_GNN_verbzones - Gelders_natuurnetwerk_v

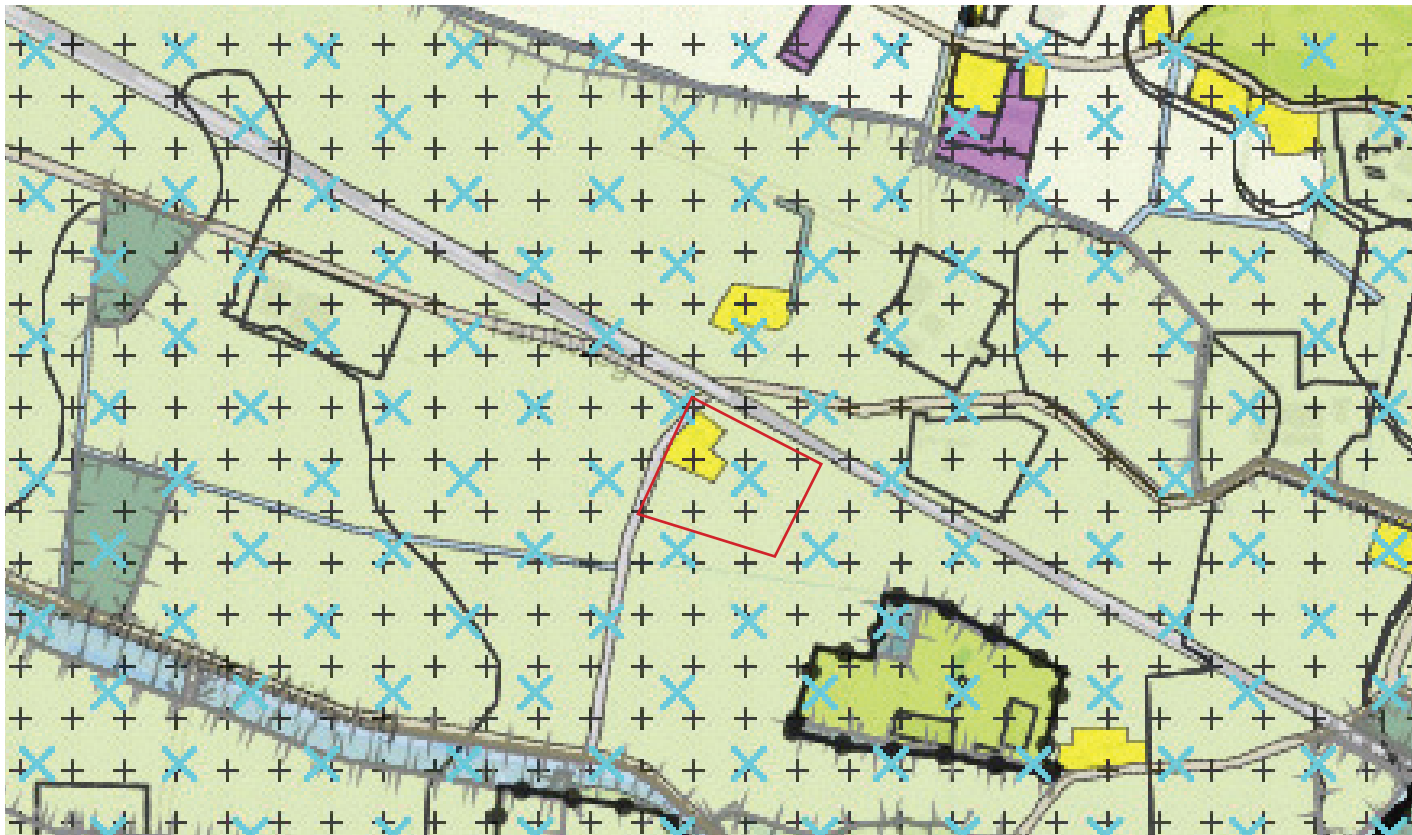

Omgevingsvisie Gelderland

De locatie ligt binnen de groene ontwikkelingszone van het Gelders natuurnetwerk (GNN). De groene ontwikkelzone bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur (landbouwgrond, verblijfs- en dagrecreatie, infrastructuur, woningen en bedrijven)

De groene ontwikkelingszone is een nat-droge verbindingszone. Binnen de groene ontwikkelingszone kan een kleinschalige uitbreiding (tot 30%) van een bestaande functie worden toegestaan, indien is aangetoond en verzekerd dat de betreffende activiteit landschappelijk wordt ingepast. In het algemeen zal een goede landschappelijke inpassing op de plek van de ingreep volstaan. (Omgevingsvisie Gelderland, september 2017)

2. ANALYSE / beleid

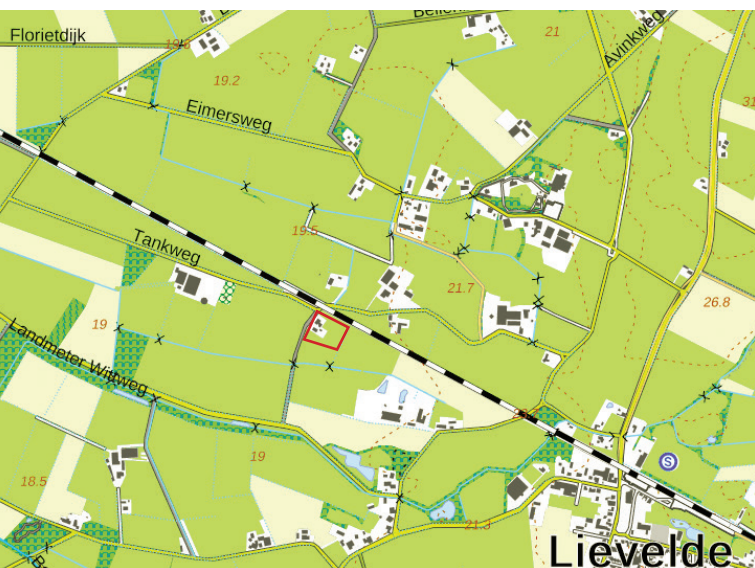
Bestemmingsplan buitengebied Oost Gelre

- agrarische bestemming
- woonbestemming
- bestemming recreatie
- bestemming natuur
- bouwvlak

Bestemmingsplan buitengebied Oost Gelre (2011)

Het plangebied Tankweg 13 heeft op dit moment een woonbestemming. De voorgestelde woningsplitsing valt binnen de huidige bestemming.

In Oost Gelre komt 'dubbele bewoning' (informele woningsplitsing ofwel inwoning) en formele woningsplitsing voor. Op Tankweg 13 is jarenlang informeel dubbel bewoond. De wens om de woningen formeel te splitsen betekent dat twee ruimtelijk én bouwtechnisch duidelijk gescheiden eenheden worden gerealiseerd. Het oorspronkelijke hoofdgebouw blijft behouden en de twee eenheden vormen één aaneengebouwde woning vergelijkbaar met een twee-onder-een-kap woning. De nieuw te realiseren wooneenheid valt binnen het hoofdvolume van de bestaande woonboerderij.

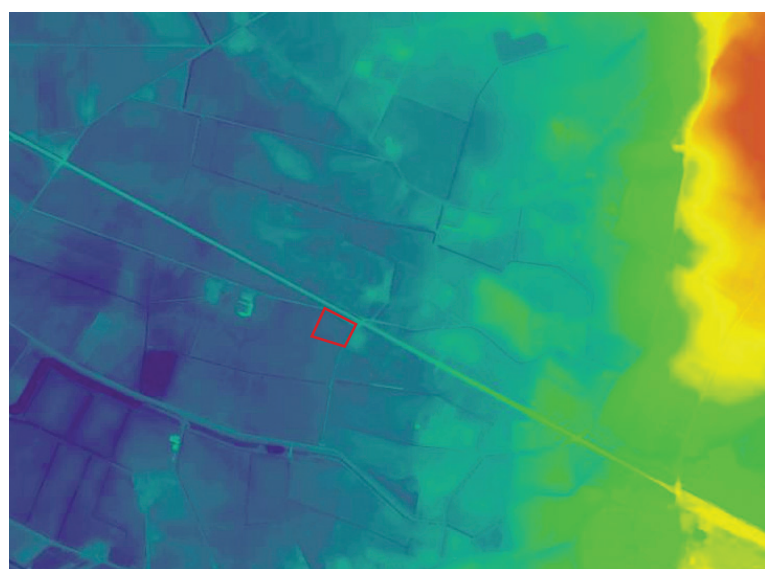
TOP10 Topografische kaart

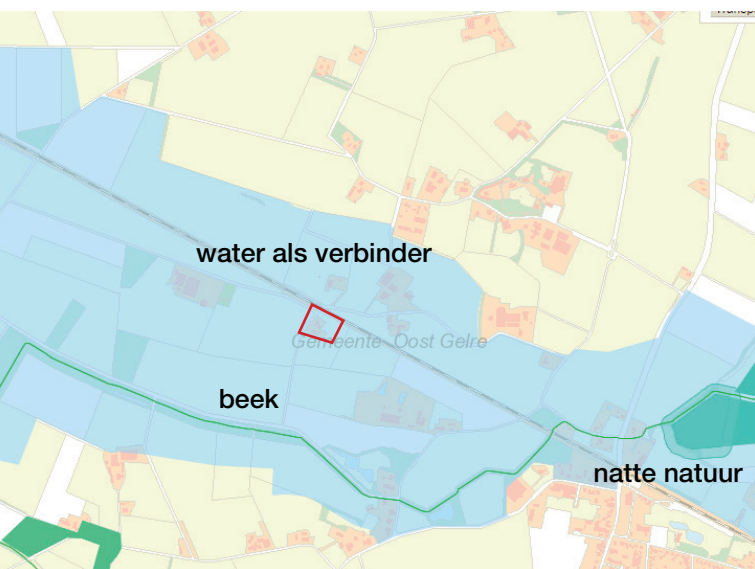
Geomorfologische kaart (Bron: PDOK viewer)

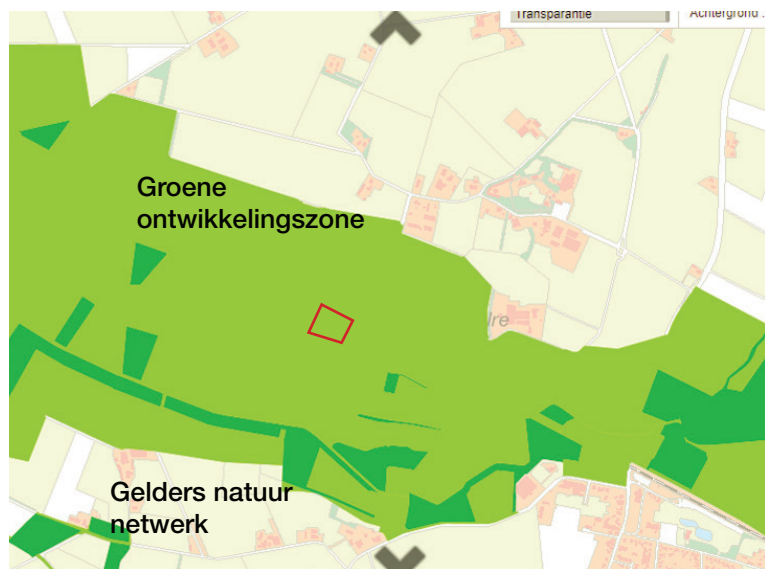
Bodemkaart (Bron: PDOK viewer)

Hoogtekaart (Bron: AHN viewer)

Waterstructureen (Bron: viewer provincie Gelderland)

Gelders natuurnetwerk (Bron: viewer provincie Gelderland)

2. ANALYSE / landschap

Kenschets

Het Achterhoeks landschap wordt gekenmerkt door coulissen met opgaand groen zoals bossages, houtwallen en singels met daartussen kleine kampen en essencomplexen. Naast dit oude landschap kent de Achterhoek ook jongere landschappen welke pas later in gebruik zijn genomen. Dit zijn de droge zanderige gronden en de natte gronden.

Geomorfologie

Het gebied ligt op het gradiënt van het Oost-Nederlands Plateau in het oosten naar het centrale natte, voorheen slecht ontwaterde gebied. Het gebied is onderdeel van het licht golvende Achterhoekse dekzandlandschap. Van oorsprong bestaat dit landschap uit een afwisseling van laagten die afhankelijk van de waterkwaliteit venen, goren of broeken worden genoemd, en de hoger gelegen velden.

Bodem

De hoge enkeerdgronden duiden op intensief bewerkte gronden door de landbouw. Hier hebben zich door het gebruik van plaggen voedselrijke verhogingen in het landschap gevormd; de essen.

De goor- en beekeerdgronden zijn arme zandgronden met een bovenlaag van humusrijke grond.

De veldpodzolgronden waren in het verleden permanent met water verzadigd. Deze gronden worden aangetroffen in de jonge heideontginningen.

Hoogteverschillen

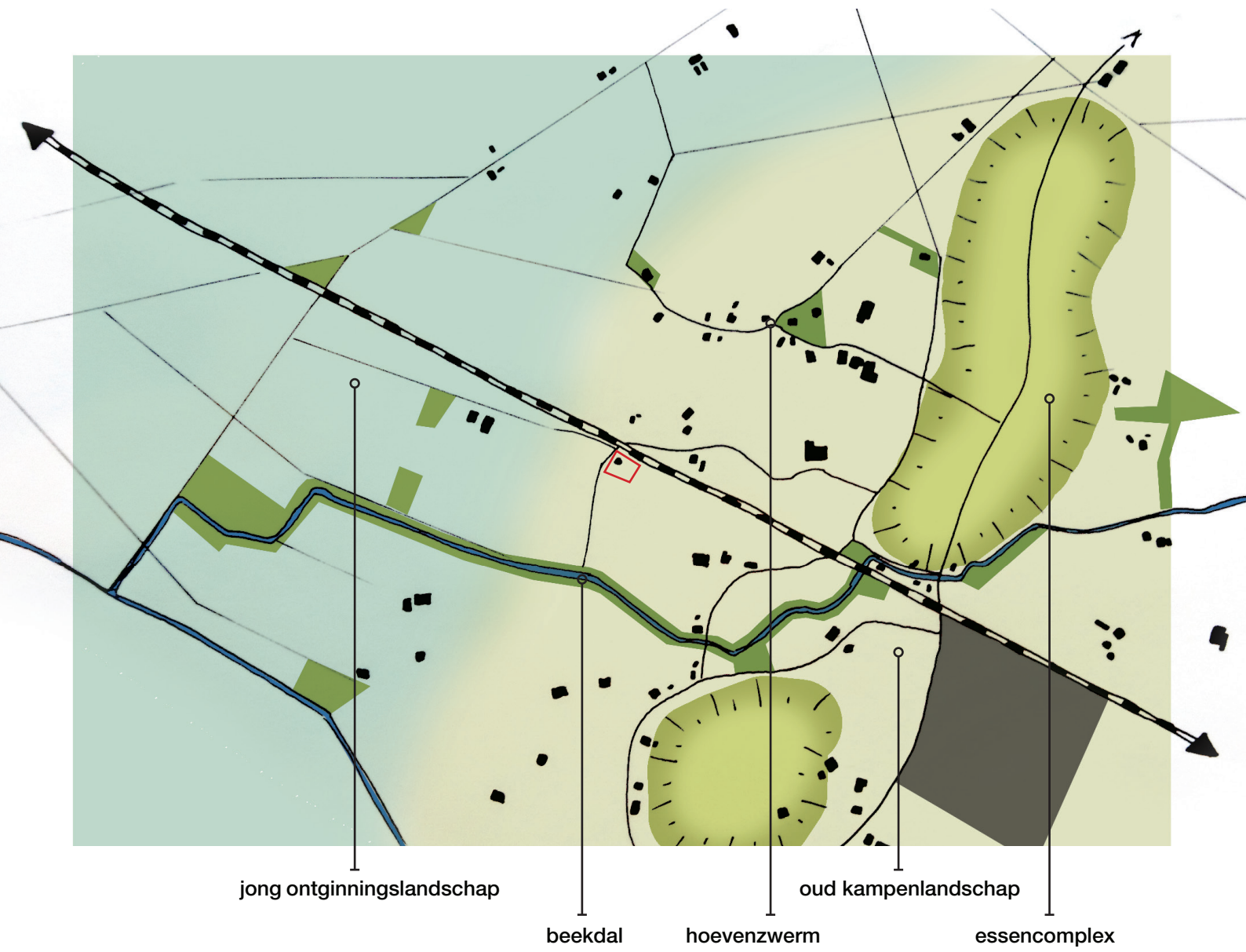
Het profiel van hoog naar laag kent een sterk hoogteverschil van 17 meter boven NAP in de laagtes naar 29 meter boven NAP bovenop de es. Het plangebied ligt vrij laag, op circa 19 meter boven NAP.

Waterstructuren

Door het gebied loopt de Lievevelderbeek. De beek is onderdeel van de SED (Specifieke Ecologische Doelstellingen) wateren. In het stroomgebied van deze beek wordt natuurontwikkeling gekoppeld aan de waterstructuur.

Gelders natuurnetwerk

De natuur in de omgeving heeft een sterke relatie met de waterstructuren. Langs de Lievevelderbeek is natuur gelegen met een nat karakter. In de groene ontwikkelingszone wordt natuurontwikkeling gecombineerd met bestaande functies zoals agrarisch, wonen en recreatie. Deze ontwikkelingszone volgt de beekloop en de spoorlijn en verbindt de natuur in het nationale landschap Winterswijk met het nationale landschap Graafschap.

Kenschets

Het Achterhoekse landschap wordt gekenmerkt door coulissen met opgaand groen zoals bossages, houtwallen en singels met daartussen kleine kampen en essencomplexen. Naast dit oude landschap kent de Achterhoek ook jongere landschappen welke pas later in gebruik zijn genomen. Dit zijn de droge zanderige gronden en de natte gronden.

Geomorfologie

Het gebied ligt op het gradiënt van het Oost-Nederlands Plateau in het oosten naar het centrale natte, voorheen slecht ontwaterde gebied. Het gebied is onderdeel van het licht golvende Achterhoekse dekzandlandschap. Van oorsprong bestaat dit landschap uit een afwisseling van laagten die afhankelijk van de waterkwaliteit venen, goren of broeken worden genoemd, en de hoger gelegen velden.

Bodem

De hoge enkeerdgronden duiden op intensief bewerkte gronden door de landbouw. Hier hebben zich door het gebruik van plaggen voedselrijke verhogingen in het landschap gevormd; de essen.

De goor- en beekeerdgronden zijn arme zandgronden met een bovenlaag van humusrijke grond.

De veldpodzolgronden waren in het verleden permanent met water verzadigd. Deze gronden worden aangetroffen in de jonge heideontginningen.

Hoogteverschillen

Het profiel van hoog naar laag kent een sterk hoogteverschil van 17 meter boven NAP in de laagtes naar 29 meter boven NAP bovenop de es. Het plangebied ligt vrij laag, op circa 19 meter boven NAP.

Waterstructuren

Door het gebied loopt de Lievevelderbeek. De beek is onderdeel van de SED (Specifieke Ecologische Doelstellingen) wateren. In het stroomgebied van deze beek wordt natuurontwikkeling gekoppeld aan de waterstructuur.

Gelders natuurnetwerk

De natuur in de omgeving heeft een sterke relatie met de waterstructuren. Langs de Lievevelderbeek is natuur gelegen met een nat karakter. In de groene ontwikkelingszone wordt natuurontwikkeling gecombineerd met bestaande functies zoals agrarisch, wonen en recreatie. Deze ontwikkelingszone volgt de beekloop en de spoorlijn en verbindt de natuur in het nationale landschap Winterswijk met het nationale landschap Graafschap.

Openheid

Oude weg

Omslotenheid

^ In de achtergrond ligt de woning van Tankweg 13. De voorzijde van de woning is gericht op het oude deel van de Tankweg. Links op de foto wordt het landschap steeds opener. Rechts op de foto is het landschap kleinschaliger.

3. UITGANGSPUNTEN / landschap

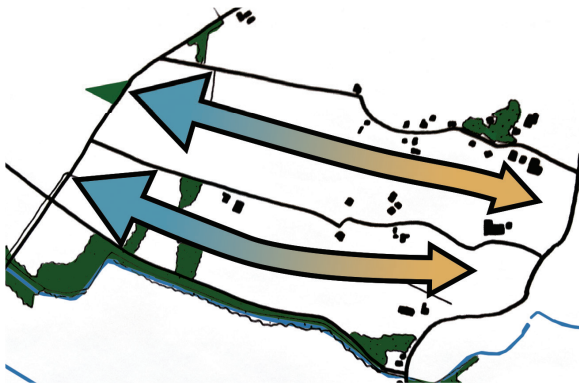

Weids zicht

Opschot

Beukenhaag

^ De openheid van dit landschap past in maat en schaal bij de overgang naar het jong ontginningslandschap. Het is omzoomd met bomenrijen en houtwallen, en langs de beken staat wat opschot van wilg. De weides hebben een agrarische functie.

^ De landschappelijke uitgangspuntenkaart

< Principe van het landschap. Gradienten van hoog naar laag, van droog naar nat.

3. UITGANGSPUNTEN / landschap

Het gradiënt

Het plangebied ligt op de overgang van droog naar nat, van hoog naar laag. Het is een overgang van het oude hoevenlandschap naar het jonge heideontginningslandschap.

In de historische analyse is te zien dat de openheid in oost-westelijke richting een belangrijk kenmerk is van deze plek, welke bij de ruilverkaveling in de jaren '60 de huidige vorm heeft gekregen.

De ruimtelijke opbouw van kleinere landschapskamers in het oude hoevenlandschap naar steeds grotere open landschappen in het jonge ontginningslandschap, is goed te zien in de uitgangspuntenkaart.

Landschappelijke kamers

De landschappelijke structuur van de kavel is historisch gezien nog heel gaaf. Recent is een geluidswal met beplanting toegevoegd bij Megapret in het zuidoosten. Vanuit het westelijk deel van de Tankweg en vanuit de trein is een vrij zicht op de kleurrijke speeltoestellen.

Ecologie

Het provinciale beleid voor de groene ontwikkelingszone gaat uit van een nat-droge verbinding waarbij bestaande functies naast natuurbehoud en versterking kunnen bestaan.

De natuur in de omgeving is geclusterd aan de Lievevelder Beek. Langs de beek is eind jaren '90 natuur ontwikkeld. De groene ontwikkelingszone heeft als doel om de ecologische verbinding langs deze beek en langs de spoorlijn te versterken. Hierbij is het wel van belang dat de bestaande functies kunnen blijven bestaan naast de natuur.

Erven

De erven zijn gericht op het oude, kronkelende deel van de Tankweg. Alle erven hebben wat afstand tussen de weg en het voorhuis. De erftoegangsweg ligt naast de zichtlijn en geeft toegang tot het achtererf. Richting het westen heeft de meer recente bebouwing niet deze karakteristieke opbouw.

^ Landschappelijke inpassing

∨ Referentie struweelhaag (Bron: Google images)

4. ONTWERP / landschappelijke inpassing

Groene ontwikkelingszone

Ecologisch gezien ligt er een kans de bestaande agrarische functie te combineren met de versterking van natuur. Het gebied is een nat-droge verbindingszone en biedt zowel potentie voor natte natuur als droge natuur.

In het ontwerp wordt de groenzone richting Megapret in het zuidoosten verbonden met de struweelbeplanting langs het spoor in het noordwesten. Deze verbinding bestaat uit een natuurvriendelijke oever langs de sloot, en uit opgaand groen als verbinding met de Ebberinkweg. De natuurvriendelijke oever draagt niet alleen bij aan deze verbinding, maar is ook onderdeel van het stroomgebied van de Lievevelderbeek. Het opgaand groen bestaat uit een struweelhaag welke in het verlengde van de struweelbeplanting bij Megapret.

Openheid

Het voorstel behoudt de openheid van het landschap, waardoor het gradiënt van oud kampenlandschap naar jong ontginningslandschap goed herkenbaar blijft.

De openheid vanuit de Tankweg naar de voorzijde van de woning blijft behouden. Dit vanuit zowel ruimtelijk als verkeerstechnisch oogpunt: De woning blijft hiermee ruimtelijk in samenhang met de overige erven, en de openheid is benodigd voor het zicht op trein en verkeer.

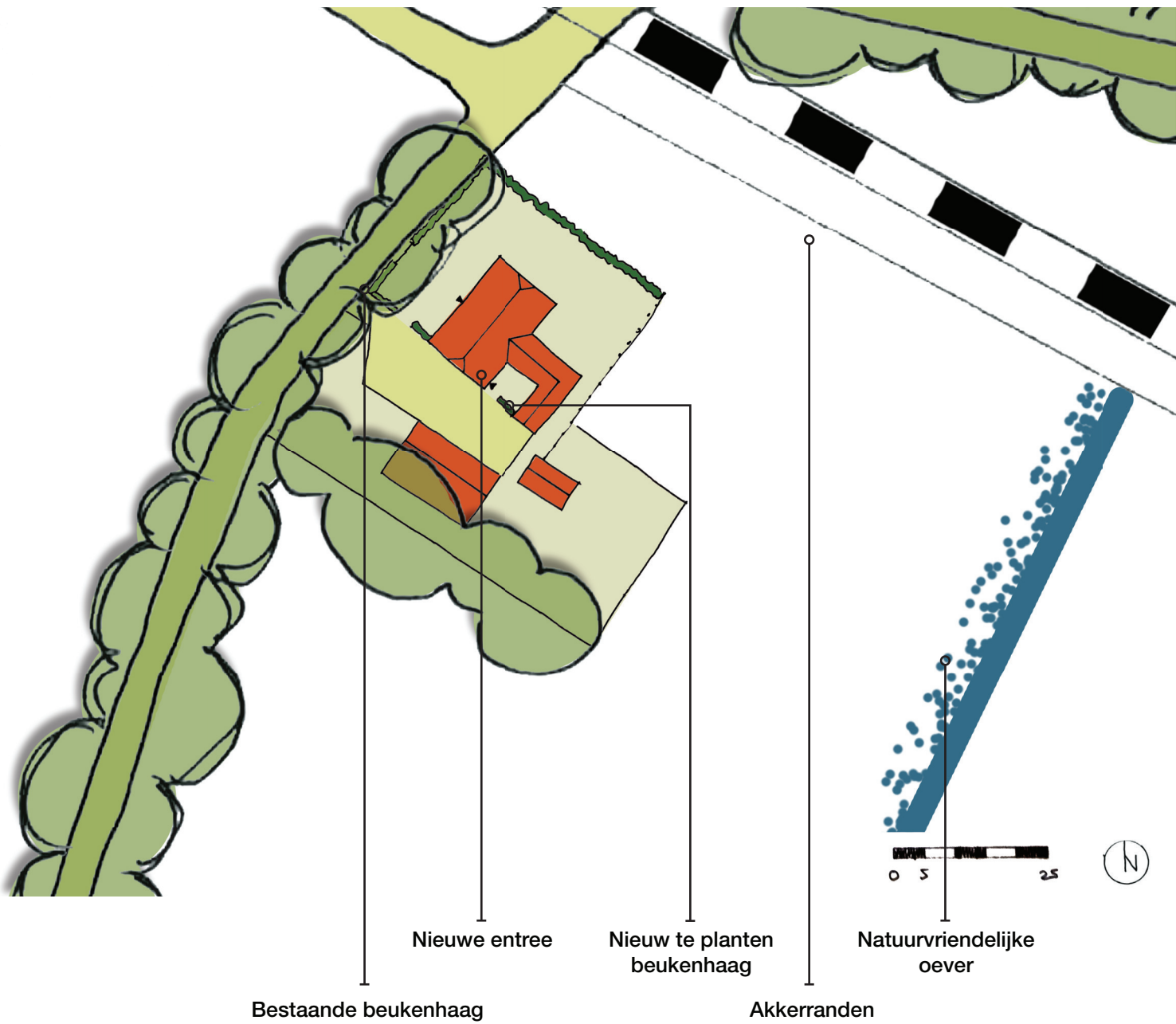
Erf

Op het erf wordt de aanpassing binnen het bestaande volume gerealiseerd. Er is hier geen sprake van een veranderde oriëntatie op het landschap of een veranderende ontsluiting. De aanpassing past goed in het landschap.

✓ Referentie natuurvriendelijke oever (Bron: Google images)

4. ONTWERP / groenplan

Het erf

Het erf is al heel mooi ingepast in het landschap. De woning is omzoomd met een beukenhaag, en de beplanting bestaat uit verschillende hoogstam fruitbomen en struiken zoals gelderse roos, kornoelje en vlier.

Aan de achterzijde van het erf zijn hekwerken geplaatst voor de schapenweides. Om het achterdeel beter te laten passen bij de voorzijde van het erf wordt hier het hekwerk vervangen voor een houten hekwerk van kastanje of eik. De nieuwe afrasteringen, hekwerken en omheiningen rondom de woning zijn van natuurlijke materialen (hout) zijn met een gedekte kleurstelling.

De entree

Bij de nieuw te realiseren ingang wordt een beukenhaag gerealiseerd. Indien er nog een plantvak wordt toegevoegd valt er voor de beplanting te denken aan laagblijvende passende vaste planten zoals: geraniums, pioenrozen, hortensia's of irissen.

Op dit moment ligt er een betonnen vloer bij de nieuw te realiseren ingang. Deze zal worden vervangen voor betontegels, gebakken klinkers of grind in natuurlijke kleurstelling (roodbruin, bruin of grijs)

Parkeren

Op het erf is reeds voldoende parkeerruimte aanwezig. Er is parkeerruimte in de schuur en er is buiten voldoende parkeerruimte aanwezig. Deze parkeerruimte hoeft niet aangeduid te worden, een informele oplossing is passend bij het erf.

Beplantingsindicatie

		HAAG (ca. 4 m1)		Plantafstand
100%	40 st	Carpinus Betulus	Haagbeuk	2 rijen, 10st./m1
		STRUWELHAAG (ca. 20 m1)		
30%	12	Sambucus nigra	Vlier	2st./m1
20%	8	Sorbus aucuparia	Lijsterbes	
30%	12	Salix aurita	Wilg	
20%	8	Frangula alnus	Vuilboompje	

* De natuurvriendelijke oever wordt niet ingeplant, maar ontwikkelt zich van nature. Daarom is deze niet opgenomen in het overzicht.

